

Aleg. 14.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyach kilku gmin dotyczącychniżenia prestacyjn
na płace nauczycieli.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 9. kwietnia b. r. przekazał Wysoki Sejm kilka petycyj gmin o zniżenie prestacyjn na płace nauczycieli, Wydziałowi krajowemu do załatwienia względnie do przedstawienia wniosków.

Nadto uchwałą z dnia 9. kwietnia przekazał Wysoki Sejm między innymi petycjami w Izbie niezadowolonymi także kilka petycyj do tego przedmiotu się odnoszących. Wydział krajowy udzielił wszystkie te petycyje Radzie szkolnej krajowej, z prośbą o zarządzenie ich zbadania za pośrednictwem Rad szkolnych okręgowych, tak co do zobowiązań przez petycyonujące gminy przyjętych, jak też co do ich stosunków majątkowych, a następnie udzielenia Wydziałowi krajowemu opinii, czy i o ile petycyje te na uwzględnienie zasługują.

O tych petycyach co do których Rada szkolna krajowa wyraziła swą opinię, przedkłada Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

1. Gmina Wołczatycze w powiecie Bobreckim opłaca na podstawie dobrowolnie przyjętego zobowiązania prestacyę na płacę nauczyciela o rocznych 200 zł. Gmina ta wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę o zniżenie jej tej prestacyi do kwoty 50 zł. Wydział powiatowy w Bóbrce popiera prośbę gminy Wołczatycze, podnosząc, że prestacya w kwocie 200 zł. w stosunku do opłacanych w tej gminie podatków bezpośrednich w kwocie 353 zł. 13 ct. jest zbyt wygórowaną i opodatkowanych dotkliwie obciąża. Gmina Wołczatycze składa się z 70 numerów domów a mieszkańcy są bardzo ubodzy.

Dodatki na potrzeby gminy i utrzymanie szkoły wynoszą rocznie przeciętnie 150% podatków stałych, wskutek czego włościanie tak bardzo podupadli, że już obecnie zmuszeni są drobne swe posiadłości lichwiarskimi długami obciążać.

Z powyższych powodów przemawia Wydział powiatowy za obniżeniem tej gminie prestacyi z kwoty 200 złr. na 100 złr. Tak Rada szkolna okręgowa w Bóbrce, jak i Rada szkolna krajowa popierają petycyę gminy Wołczatycze.

Wydział krajowy mając z jednej strony na uwadze tę okoliczność, że gmina Wołczatycze sama starała się o wyłączenie swe ze związku szkolnego z Chodorowem i utworzenie w Woł-

czatyczach osobnej szkoły i w tym celu zobowiązała się opłacać prestacyę o rocznych 200 zł. z drugiej zaś strony uwzględniając obecne smutne położenie materyalne tej gminy, sądzi, że względem słuszności stanie się zadość, jeżeli dotychczasowa prestacya uiszczana na płacę nauczyciela obniżoną zostanie do 150 zł. rocznie.

2) Gmina Chudyjowice w powiecie Borszczowskim zobowiązała się uiszczać na płacę nauczyciela prestacyę o rocznych 200 złr. W petycyi wniesionej do Wys. Sejmu prosi ta gmina o zniżenie jej tej prestacyi do 100 złr. rocznie.

Rada szkolna okręgowa w Borszczowie podnosi, że gmina ta prócz powyższej prestacyi opłaca corocznie z mocy art. 24. ustawy szkolnej na cele szkolne około 80 złr., przeto razem 280 złr. Zobowiązanie to stało się dla gminy Chudyjowice nader uciążliwym, gdyż gmina ta liczy zaledwie 657 mieszkańców, przeważnie chałupników, którzy nie są w stanie dalej ponosić tak znaczego ciężaru. Gmina Chudyjowice nie posiada bowiem żadnego majątku a prestacye swe ściąga w drodze dodatków gminnych, które w r. 1891. wynosiły 81%, lub też w drodze repartycyi od pojedynczych mieszkańców, zubożałych w ostatnich latach wskutek znacznej wysprzedaży swych gruntów. Rada szkolna okręgowa oświadcza się za obniżeniem tej gminie prestacyi na płacę nauczyciela z 200 zł. na 100 złr. rocznie, który to wniosek popiera również Rada szkolna krajowa.

Wydział krajowy podziela zapatrywanie Rady szkolnej okręgowej, iż należy przyjąć z pomocą tej gminie i ulżyć jej w dotychczasowych ciężarach. Obniżenie prestacyi z 200 zł. na 150 złr. rocznie, odpowie względem słuszności, a prestacyę tę może gmina bez zbytecznego obciążenia opłacać, zwłaszcza że posiada pewien, jakkolwiek nieznaczny majątek, podany w inwentarzu za r. 1890 na 3.250 złr., z której 2.045 złr. przypada na wartość gruntów i budynków.

3) Gmina Szyszkowce w powiecie Borszczowskim zobowiązała się uiszczać na płacę nauczyciela prestacyę o rocznych 200 złr. i na podstawie tego zobowiązania weszła w życie w tej gminie nowo zorganizowana szkoła z dniem 1. września 1885. Rada szkolna okręgowa w Borszczowie przemawia za uwzględnieniem petycyi gminy Szyszkowce, która prosi o zniżenie jej opłacanej prestacyi z kwoty 200 złr. do 100 złr. rocznie.

Gmina Szyszkowce liczy 638 mieszkańców; w stosunku do opłacanych podatków bezpośrednich przypadałaby na tę gminę obowiązkowo prestacya w kwocie 50 złr. 04 ct. Na potrzeby gminne i szkolne nałożyła gmina w 1891 r. 65% dodatek do podatków bezpośrednich. Rada szkolna okręgowa podnosi nadto, że gmina Szyszkowce ponieść musiała przed 2 lata znaczny wydatek w kwocie 2.000 złr., na budowę nowej szkoły, który to fundusz zebrano drogą repartycyi od mieszkańców, a obecnie należności szkolne stały się z tego powodu nieściągalne. Rada szkolna krajowa oświadczyła się również za zniżeniem tej gminie prestacyi do 100 złr. rocznie. Wydział krajowy nie sądzi jednakowoż, aby stosunki majątkowe tej gminy były tak opłakane, iżby zachodziła potrzeba tak znaczego obniżenia opłacanej dotąd prestacyi na płacę nauczyciela. Ponieważ jednak ze względu na zbyteczne obciążenie tej gminy dodatkami do podatków, pewna ulga jest usprawiedliwioną, wnosi Wydział krajowy na zniżenie tej gminie prestacyi do 150 złr. rocznie.

4) Gmina Drohicówka w powiecie zaleszczyckim wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę o zniżenie jej opłacanej dotychczas prestacyi na płacę nauczyciela w kwocie 200 zł. do kwoty 100 zł.

Rada szkolna okręgowa oraz Wydział powiatowy w Zaleszczykach ze względu na wielkie ubóstwo gminy popierają tę petycyę bardzo gorąco. Rada szkolna okręgowa podnosi, że gmina Drohicówka liczy zaledwie 861 mieszkańców przeważnie chałupników i tak ubogich, iż od kilku lat zalegają oni tak z podatkami rządowymi jako też z prestacyami szkolnymi, których ściągnięcie jest zupełnie nie możliwe.

Nadto w gminie tej zarządzoną została budowa nowej szkoły kosztem 2.000 zł. co w wysokim stopniu obciąża biedną ludność miejscową.

Ponieważ gmina ta opłacać musi na rzeczzone potrzeby szkoły około 100 zł. rocznie, przeto w uwzględnieniu tego stanu tak Rada szkolna okręgowa jak i krajowa wnoszą na obniżenie gminie Drohiczówka prestacyi na płacę nauczyciela z kwoty 200 do 100 zł.

Wydział krajowy sądzi, że wyjątkowe ubóstwo mieszkańców tej gminy zasługuje na zupełne uwzględnienie.

Na podstawie powyższego wyводу Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Począwszy od 1. stycznia 1893 roku zniża się dotychczas uiszczane prestacye na płacę nauczycieli następującym gminom: Wołczatyce powiatu bobreckiego z 200 zł. na 150 zł; Chudyjowice pow. borszczowskiego z 200 na 150 zł. rocznie; Szyszkowce pow. borszczowskiego z 200 na 150 zł. rocznie; wreszcie gm. Drohiczówka pow. zaleszczyckiego z 200 zł. na 100 zł. rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 6. września 1892.

Marszałek krajowy

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca

Chamiec w. r.

Członek Wydziału krajowego.

